

Teoria i Pràctica del Periodisme Especialitzat

2013/2014

Codi: 103082

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Carme Ferré Pavia

Correu electrònic: Carme.Ferre@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Un prerequisit addient serà una distinció prèvia ben clara sobre la distància entre la informació i l'opinió, així com haver assolit habilitats en l'execució de gèneres periodístics interpretatius.

Objectius

El curs no es planteja (només) amb l'objectiu de fer un repàs escuet dels anomenats gèneres d'opinió. En primer lloc, perquè la genologia de l'opinió explícita és prou ambigua, cosa que es pot comprovar amb qualsevol llibre dels molts que hi ha sobre aquesta matèria. En segon lloc, perquè considerem més eficaç orientar el procés d'instrucció en l'escriptura cap a la retòrica i l'argumentació -així com, d'una forma menys important, cap a les altres bases textuais. Aquestes bases són el substrat indefugible del qual es nodreixen les infinites variants formals dels gèneres d'opinió.

L'alumne que sigui competent en l'elaboració i el desenvolupament d'arguments es veurà en condicions d'enfrontar-se al repte d'escriure un editorial, una columna personal o un bitllet d'anàlisi. El curs -malgrat la seva limitació temporal- també inclou un repàs de les constants i les variables dels gèneres d'opinió més consolidats: l'editorial, les formes de l'anàlisi, la crítica i l'article personal o columna.

Objectius per als alumnes

- Solvència en la reflexió sobre el concepte de gèneres del discurs: què és un gènere? Com funciona i evoluciona?
- Anàlisi argumentada de la separació tradicional entre fets i opinió: vigència i crítica.
- Domini dels recursos expressius, de composició i d'estil, propis de: Coneixement de les constants i les variables de les formes genèriques d'anàlisi i d'opinió explícita.

l'argumentació

l'exposició

la narració

Competències

Periodisme

- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Conèixer i aplicar els fonaments teòrics i pràctics de l'escriptura i la narrativa periodístiques i les seves aplicacions en els diferents gèneres, mitjans i suports.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació professional mitjançant casos concrets.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Identificar les tradicions periodístiques contemporànies catalana, espanyola i internacional i les seves modalitats d'expressió específiques, així com la seva evolució històrica i les teories i conceptes que les estudien.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Transmetre informació periodística en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació, en les seves formes combinades modernes o en suports digitals, i aplicar els gèneres i els diferents procediments periodístics.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
2. Comparar les diferents tradicions en el tractament de la informació especialitzada.
3. Comunicar en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació la narració periodística especialitzada d'investigació i precisió.
4. Conceptualitzar les teories i les tècniques del periodisme especialitzat.
5. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
6. Demostrar un coneixement pràctic del periodisme especialitzat
7. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
8. Distingir les teories de l'escriptura i la narrativa periodístiques per aplicar-les a les diferents especialitats temàtiques informatives.
9. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
10. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
11. Utilitzar els recursos de comunicació interactiva per processar, elaborar i transmetre informació en l'elaboració d'informació de caràcter especialitzat.

Continguts

1. Els gèneres discursius

La tradició canònica i normativa enfront de la descriptiva. Definició de gènere discursiu (Bakhtin): forma de l'enunciació relativament estable. Innovació i tradició en els gèneres. Els gèneres periodístics i els gèneres d'opinió explícita.

2. La distinció entre informar i opinar: la genologia periodística

El paradigma positivista: facts are sacred, comments are free. Les formes de l'opinió implícita a la premsa informativa: la inclusió del context en el text. Proposta d'un periodisme interpretatiu de qualitat. L'anàlisi com a forma informativa contextualitzadora.

3. Retòrica i argumentació: l'articulisme d'opinió explícita i d'anàlisi o comentari expert.

3.1 La retòrica clàssica: l'art de trobar allò més persuasiu en cada tema (Aristòtil). Les parts de la retòrica: inventio, dispositio i elocutio (memoria i actio) Les parts del discurs argumentatiu (dispositio) . Les formes de l'elocutio. La detecció de fal·làcies i de punts febles de l'argumentació. L'elaboració de proves i exemples. La construcció de sil·logismes (inventio). El desenvolupament del text.

3.2 Aplicació de la retòrica a l'escriptura de textos periodístics d'anàlisi i d'opinió. El comentari analític d'expert: la contextualització orientativa. L'article editorial. L'article d'opinió personal o columna.

4. La crítica

El to analític i contextualitzador. El didacticisme: recursos d'argumentació i descripció.

Metodologia

El curs es desenvoluparà en sessions de teoria i de pràctica en dies diferents. A la teoria es desenvoluparà el temari teòric amb l'ajut de material de suport: fotocòpies de textos diversos que il·lustren les explicacions de tipus magistral, però amb interès pel debat i per la participació dels alumnes. L'apartat teòric es completarà amb lectures obligatòries.

Les pràctiques seran de seguiment de l'evolució de l'alumne i de valoració del progrés aconseguit i totes són avaluable. N'hi haurà, però d'anomenades puntuables que faran de nota de tall per reforçar la qualificació. L'alumne tindrà sempre constància de quan està elaborant un treball puntuable. Les pràctiques cercaran d'interrelacionar els continguts sobre persuasió i procediments de composició i estil amb l'escriptura d'alguns dels gèneres més representatius del periodisme d'opinió.

Es valorarà l'especialització temàtica dins dels gèneres persuasius.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions aula	15	0,6	4, 7
Sessions pràctica laboratori	22,5	0,9	8, 11
Sessions seminari	15	0,6	4, 8
Tipus: Supervisades			
Avaluació	7,5	0,3	1, 2, 5, 7, 8, 9, 10
Tutories	7,5	0,3	7, 8, 10
Tipus: Autònomes			
Lectures i estudi	22,5	0,9	4
Preparació de les pràctiques	20	0,8	11

Avaluació

El sistema d'avaluació serà continu i valorarà els progressos dels i de les alumnes en els seus textos pel que fa a la pràctica, que suposa unes tres quartes parts del valor de la nota final. Tanmateix, per aprovar l'assignatura cal superar tant la teoria com la pràctica per separat.

En ser un sistema continu, la reavaluació es farà de les pràctiques que hagin quedat sense superar, fins a un màxim de dues vegades, una abans de l'examen final i l'altra en la mateixa data. Pel que fa a la part teòrica,

es reavalurà amb una prova del mateix tipus o un treball equivalent.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	30%	2	0,08	2, 3, 4, 6, 8
Exercicis pràctics	70%	38	1,52	1, 11

Bibliografia

Aristòtil (1998) Retòrica. Poètica. Barcelona: Edicions 62.

Cassany, D. (1992) Descriure escriure. Barcelona: Empúries.

Cassany, D. (1995) La cuina de l'escriptura. Barcelona: Empúries.

Chillón, A. (1994) La literatura de fets. Barcelona: Llibres de l'Índex

García Damborenea, R. (2000) Uso de razón. Diccionario de falacias. Madrid: Biblioteca Nueva.

Lodge, D. (1998) L'art de la ficció. Barcelona: Edicions 62.

Marina, J.A. (1992) Elogio y refutación del ingenio. Barcelona: Anagrama.

Miranda Alonso, T. (2002) Argumentos. Alcoi: Publicacions de la UV.

Pastor, Ll. (2008) Escriitura sexi. Barcelona: Editorial UOC.

Sàez, F. (2003) Comunicació i argumentació. Barcelona: Trípodos.

Teruel, E. (1997) Retòrica, informació i metàfora. Bellaterra (Cerdanyola del Vallès): Servei de Publicacions de la UAB - Aldea Global.

Vega Reñón, L. (2003) Si de argumentar se trata. Barcelona. Montesinos.

Weston, A. (1994) Las claves de la argumentación. Barcelona. Ariel.